

POLITIET

Det kgl. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

Dato

22.02.2012

Høring – forslag til endringer i gjeldsordningsloven mv.

Viser til høringsbrev av 5. desember 2011 vedrørende forslag til endringer i gjeldsordningsloven mv. Vi ser utfordringene med hensyn til å skille søknader internt i Norden og i forhold til resten av Europa. På denne bakgrunn har vi valgt å gi våre kommentarer i forhold til søknader generelt fra utlandet.

Gjeldsordningssøknader fra utlandet – generelt;

Det synes klart at det er et behov for skyldnere bosatt i utlandet å få muligheten til å søke om gjeldsordning i Norge.

Det klart viktigste momentet slik vi ser det er å få opplyst saken tilstrekkelig for at namsmyndighetene i Norge skal kunne behandle saken på en forsvarlig og tilfredsstillende måte. Dette innebærer at det må kunne forventes at avslagsprosenten for skyldnere i enkelte land vil være høyere enn i andre, alt etter blant annet tilgjengelige registre både når det gjelder eiendeler og inntekt. I tillegg blir det viktig å fastsette klare retningslinjer for utøvelse av skjønn i forbindelse med vurderingen av typiske behov for eiendeler, og for hvilke livsoppholdssatser som skal legges til grunn i forbindelse med beregning av budsjett. Alt dette ut fra hvilket land skyldner faktisk bor i.

Gjeldsordning er et institutt som er tiltenkt benyttet av skyldner en gang i livet. Det er beklagelig dersom en gjeldsordning blir misligholdt med bakgrunn i utenlandske kreditorens pågang i det landet skyldner bor. Budsjettet i gjeldsordning er forholdsvis stramt og vil bli ytterligere strammet inn i forbindelse med endringer i livsoppholdssatsen. Vi ser at det kan bli en utfordring for skyldner å etterleve ordninger med dividende ved for stor pågang av utenlandske kreditorer.

Egenforsøk og manglende fysisk tilstedeværelse

Egenforsøket i de sakene som behandles hos oss består hovedsaklig av bistand fra de kommunale økonomiske rådgiverne som samarbeider med øvrige sosiale instanser. Disse avholder møter hvor skyldnerne ved personlig oppmøte fremlegger sin situasjon. De aller fleste av våre søkere ser seg ikke i stand til, eller har ikke overskudd til, å utarbeide egne forslag til løsninger for utsendelse til kreditorene. Den vanskelige økonomiske situasjonen de er kommet i, gjerne over lang tid, gjør ofte behovet for bistand stort. En typisk gruppe

Asker og Bærum politidistrikt

Asker og Bærum politidistrikt, besøk:

Kjørboveien 33

Post: Postboks 415, 1302 Sandvika

Tlf: 67 57 60 00 Faks: 67 54 86 34

E-post: post.askerogbaerum@politiet.no

Org. nr.: 947 131 613

av gjeldsordningsøkere trenger for eksempel hjelp til å starte prosessen med åpning av gammel post og videre kartlegging av situasjonen. De økonomiske rådgiverne gjør her et meget godt arbeid og løser allerede på dette stadiet mange saker som ikke behøver å sendes over til namsapparatet for videre behandling. Vi er enig i at det er uproblematisk å utveksle skriftlig informasjon med kreditorfellesskapet og de økonomiske rådgiverne/medhjelpere gjennom dagens kommunikasjonsmidler, men dette kan i seg selv være vanskelig for mange av søkerne. Man vil på en helt annen og mer inkluderende måte involvere og ansvarliggjøre søker gjennom oppmøte/tilstedeværelse. Vi mener dette er av stor betydning. Man vil helt klart kunne følge skyldner tettere dersom han/hun er fysisk tilstede i prosessen. Denne oppfølgingen er i mange tilfeller avgjørende for at skyldner skal få den nærhet og det eierskap til saken som er nødvendig for en vellykket gjennomføring av ordningen, særlig i de saker hvor det foreligger dividende og hvor det kreves mer av skyldner. Mange skyldnere er avhengig av oppfølging og informasjon underveis i perioden uten at ordningen som sådan administreres av namsmyndighetene. Vi ser at manglende fysisk tilstedeværelse vil kunne føre til at skyldnere fra utlandet ikke får den samme individuelle og personlige behandlingen som søkere bosatt i Norge.

Skyldnerens eiendeler og inntekt

Vi ser at det kan være vanskelig å få oversikt over både eiendeler og inntekter som skyldner har opparbeidet seg eller besitter i utlandet. I søknader fra enkelte land vil man måtte legge til grunn opplysninger gitt fra skyldner uten noen form for kontrollmulighet. Man kan ikke se bort fra at en viss tilpasning i forhold til å nulldividendeforslag vil kunne forekomme alt etter skyldnerens betalingsvilje og -moral. Dette avviker stort fra kravene til dokumentasjon på f.eks ligningsopplysninger og kontrollmulighet som man har innenfor det norske systemet. Det må etter dette forventes at avslag pga sakens manglende opplysning vil være mer fremtredende for søknader fra enkelte land og gjøre retten til søknad noe illusorisk. Det vil være vanskelig for den enkelte saksbehandler hos namsmyndigheten å foreta en rimelighetsvurdering av behovet for eiendeler tilpasset de ulike land. Særlig i land som ligger langt fra oss geografisk, historisk og kulturelt. I disse tilfellene blir det viktig med klarere retningslinjer for hvordan skjønnet skal vurderes, f.eks opp i mot størrelse på bolig, behovet for bil og standarder forøvrig.

Namsmannens myndighetsutøvelse

Det synes ikke særlig problematisk at norske myndigheter ikke kan gjennomføre tvangstiltak overfor skyldneren bosatt i utlandet eller tredjeperson. Det vil være i skyldnerens interesse å følge de instruksjoner som blir gitt i forbindelse med innhenting av informasjon for videre behandlingen av saken, dersom han/hun ønsker å oppnå en ordning. Dersom saken mangler sentrale opplysninger kan jo saken avslås, evt heves.

Utmåling av livsoppholdssatser - Standardiserte livsoppholdssatser

Når det gjelder utmåling av livsoppholdssatser er vi enige i at man kan ta utgangspunkt i allerede utarbeidede satser som benyttes i forbindelse med utleggstrekk hos skyldnere som bor utenfor Norge og som mottar ytelser fra Norge.

Forholdet til utenlandske kreditorer, Rettskraftsvirkninger utenfor Norge, Kreditorbeskyttelse av utenlandske gjeldsordningsskyldnere

Det er avgjørende for gjennomføring av gjeldsordningen at norske kreditorer ikke foretar tvangstiltak etter utenlandsk lov overfor skyldnere bosatt i utlandet. Vi ser det derfor som helt nødvendig at en lovendring hjemler straffetiltak overfor norske kreditorer slik det er foreslått. Det er mer problematisk at utenlandske kreditorer kan benytte seg av muligheten

til tvangstiltak. Av erfaring vet vi at skyldnere ikke nødvendigvis har full oversikt over sine kreditorer. Dette kan også være tilfelle for utenlandske kreditorer. Det bør etter vår oppfatning ikke åpnes for gjeldsforhandlinger der utenlandske krav er av en viss størrelse. At «alt vesentlige» av gjelden er til norske fordringshavere må etter vår oppfatning være åpenbart. Andelen av gjeld til utenlandske kreditorer må være så minimal at den ikke setter en vedtatt ordning i fare dersom den utenlandske gjelden også skulle bli krevet inn.

Krav til statsborgerskap, registrert i folkeregisteret og skattemessig tilhørighet

Vi ser ikke dette som avgjørende. Når man er kommet i en situasjon hvor søknad er aktuelt og det vurderes hvor gammel gjelden er osv så må man nødvendigvis ha en slags tilknytning til Norge som vil anses tilstrekkelig. Vi antar at det finnes en rekke utenlandske personer som er tildelt dufnr og er registrert i folkeregistret, men som ikke er aktive i Norge.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget

Det synes meget hensiktsmessig å legge behandling av søknader fra utlandet på et sted, gjerne til namsfogden i Asker og Bærum. Dette vil spisse kompetansen og sikre likhet i saksbehandlingen. Det må tilføyes ekstra resurser til det embetet som behandler utenlandssakene i samsvar med forventet saksmengde.

Fellesnordisk anerkjennelse av gjeldsordningssaker

Vi støtter et slikt forslag og mener det har mye for seg.

Lokalisering av gjeldsordningssaker hos utpekte namsmenn, gol §2-1 første ledd

Siden gjeldsordningsloven kom, har vårt politidistrikt dratt nytte av å være så vidt store mht mottak av gjeldssøknader. Dette har gjort at vi over lang tid har opparbeidet oss meget god kompetanse, som igjen kommer søkerne til gode på mange vis. Vår erfaring fra det vi opplever og hører fra mindre småsteder, tilsier at forslaget er helt på sin plass. Behandlingen av gjeldssøknader er svært krevende saksbehandling og det er ikke mulig å opprettholde eller skape seg en god nok kompetanse på de stedene hvor de får få saker. Vi har erfart å være på kurs med saksbehandlere som siden året før kun har mottatt en eller to søknader. Dette er ingen betryggelse for søker. Hensynet til nærhet for skyldner blir i denne sammenheng svært underordnet, da søker heller ikke trenger å måtte møte på namsmannens kontor mer enn en gang eller to. Mye kan foregå pr post eller telefon. Forslaget er med å sikre lik behandling og ikke minst rettssikkerheten til søkerne.

Standardiserte livsoppholdssatser ved gjeldsordning og tvangsfullbyrdelse, hhv adgang til forskrift etter gol §4-3 og dekningsloven §2-7

Vi ønsker forslaget om å etablere forskriftshjemler for standardiserte livsoppholdssatser i gjeldsordningsloven og dekningsloven velkommen.

Livsoppholdssatsen for gjeldsordning:

Når det gjelder dagens sats for gjeldsordning er det liten tvil om at denne er blitt for høy. I praksis opplever vi at mange reagerer negativt da det svært sjelden vil være noe til fordeling ved en så høy sats. En nedjustering av beløpet og en ny beregning ut fra bidragsevne synes å ha mye for seg. Vi støtter dette forslaget.

Livsoppholdssatsen for utleggstrekk:

Namsmannens behov for å ha et felles utgangspunkt for det skjønn som skal utøves ved utlegg er stort. Det synes å være hevet over en hver tvil at det i dag praktiseres svært ulikt rundt omkring i landet blant de alminnelige namsmenn. Dette gjør det uforutsigbart og i tillegg urettferdig for skyldnerne. Ikke minst blir det ekstra forvirrende når det viser seg at særnamsmennene legger til grunn andre satser igjen. Arbeidsgruppens forslag om å legge bidragsevnesatsen til grunn synes meget fornuftig og ikke minst vil utgangspunktet nå kunne bli det samme for alle namsmenn, med unntak av NAV innkreving.

Det har mye for seg å lage livsoppholdssatsene for gjeld og utleggstrekk lik, da våre klienter svært ofte får flere krav mot seg slik at trekkperioder ofte vil fornyes med nye begjæringer. Det vil derfor ofte være lengre perioder, gjerne like lenge eller enda lengre enn en gjeldsordningsperiode. Vi støtter imidlertid forslaget om å kunne fravike satsen noe for tilfeller med korte trekkperioder.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Det fremkommer at både de økonomiske og administrative konsekvensene synes små. Når det gjelder tilsvarende konsekvenser ved fastsettelse av standardiserte livsoppholdssatser for gjeldsordning og utlegg, dukker det opp problemstillinger for overgangen til ny sats. Når det gjelder gjeldsordningssatsen, antar vi at denne må ta til å gjelde for nye søknader, ikke ha tilbakevirkende kraft. Dersom det foreligger vesentlige endringer i klientens økonomi, er det etter vår mening aktuelt å legge de nye satsene til grunn ettersom det må lages nye betalingsplaner uansett.

Når det gjelder livsoppholdssatsen for utleggstrekk, er det nærliggende at den først endres dersom det etter tvangsfullbyrdelsesloven §7-23 oppstår vesentlig endringer for skyldners del, alternativt at det må begjæres endring pga ny arbeidsgiver. I sådanne tilfelle vil det etter vår mening være naturlig å legge til grunn ny livsoppholdssats.

Med hilsen

Torodd Veiding
politimester

Saksbehandler:
Nf Camilla Lein Damsleth
Avd.leder gjeld Gunn Elin
Bjørn-Swatton